

		СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»
Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»	
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»	
Освітньо-професійна програма	«Публічне управління та адміністрування»	
Освітній рівень	другий (магістерський)	
Форма навчання	денна	
Кафедра	державного управління та місцевого самоврядування	
Викладачі	Шпідун Іван Іванович, к.філос.н., доцент, доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування	
Профайли викладачів	http://www.dridu.dp.ua/institut/kafedra/dums.htm (сторінки у презентації кафедри)	
Контактний тел.	056 794-58-27/30 (кафедра ДУМС), к. 314	
E-mail:	i.shpitun@dridu.dp.ua	
Сторінка у Google class	https://classroom.google.com/u/2/c/MTQ5MzA4MTM5MMDMx	
Консультації	<i>Особисті консультації:</i> згідно розкладу (можна ознайомитися на кафедрі ДУМС,к. 314) <i>Он лайн- консультації:</i> https://classroom.google.com/u/2/w/MTQ5MzA4MTM5MMDMx/tc/MTQ5MzA4MTM5MMDM5	

АНОТАЦІЯ

Становлення сучасної демократичної держави обумовлює необхідність значного підвищення ефективності регулювання суспільних справ, задоволення потреб і інтересів громадян. Важливого значення для реалізації стратегічного курсу України на європейську інтеграцію набуває забезпечення повсюдності та спроможності місцевого самоврядування, відповідності практики управління розвитком адміністративно-територіальних одиниць кращим міжнародним стандартам. Зміни, що відбуваються в процесі реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, актуалізують проблеми розвитку місцевого самоврядування в системі публічного управління.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади місцевого самоврядування в зарубіжних країнах» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, правові, організаційні та практичні основи функціонування місцевого самоврядування в зарубіжних країнах.

Дисципліна В.10	за вибором
Кількість кредитів / Кількість змістових модулів	4 / 2
Рік підготовки / Семестр	1-й / 2-й / 3 чверть
Загальна кількість годин	120
Лекції / Практичні / Семінарські / Самостійної робота, годин	16 / 16 / 88
Індивідуальне завдання, годин	28
Вид контролю	екзамен

1. Мета навчальної дисципліни

Формування аналітико-синтетичних здібностей, креативного підходу та системи знань у галузі публічного управління на основі розвитку у межах освітньо-професійної програми таких компетентностей: ЗК 1, 4, 7, 10; СК 5, 9, 10, 12.

2. Очікувані результати навчання та оцінювання їх досягнення

Результат навчання за дисципліною	Оцінювання результату
1. Продемонструвати розуміння понятійного апарату місцевого самоврядування, теоретико-методологічних основ розвитку місцевого самоврядування, основних теорій місцевого самоврядування; культурних, географічних, економічних та інших умов формування інституту місцевого самоврядування в різних країнах тенденцій функціонування місцевого самоврядування в зарубіжних країнах, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Тестування у режимі самооцінювання. Презентація за результатами самостійного опрацювання розуміння основ теорій місцевого самоврядування; культурних, географічних, економічних та інших умов формування інституту місцевого самоврядування в різних країнах; презентація бачення доцільності, основних ідей та цілей реформування місцевого самоврядування в зарубіжних країнах Оцінювання викладачем оригінальності, повноти обґрунтування та дотримання здобувачем академічної доброчесності
2. Продемонструвати розуміння завдань та методів роботи представницьких та виконавчих органів місцевого самоврядування; процесів формування органів місцевого самоврядування в зарубіжних країнах, місце та роль місцевого самоврядування у реалізації прав і обов'язків члена суспільства, забезпеченні верховенства права, прав і свобод людини і громадянина, цінностей громадянського суспільства та усвідомлення його сталого розвитку,	Презентація за результатами самостійного опрацювання розуміння конституційних засад організації місцевого управління та самоврядування в зарубіжних країнах, способів реалізації конституційних прав людини в діяльності місцевого самоврядування. Тестування під час іспиту
3. Продемонструвати розуміння принципів та особливостей елементів системи місцевого самоврядування в зарубіжних країнах, відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування;	Візуалізація і презентація колегам результатів індивідуальної роботи під час семінарських занять особливостей елементів системи місцевого самоврядування, відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування; форм

<p>форм здійснення місцевого самоврядування в зарубіжних країнах (в т.ч. особливості місцевих референдумів, проявів народної правотворчої ініціативи; здатність критично оцінювати проекти нормативно-правових актів, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування, керуючись засадами соціальної відповідальності, правових та етичних норм,</p>	<p>здійснення місцевого самоврядування в системах англосаксонської, континентальної, іберійської та інших традиціях Оцінювання викладачем оригінальності, повноти обґрунтування та дотримання здобувачем академічної доброчесності</p>
<p>4. Продемонструвати розуміння повноважень місцевого самоврядування у різних сферах життєдіяльності громади, напрямів удосконалення його діяльності, здатність надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування; здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.</p>	<p>Обговорення можливостей і напрямів реалізації повноважень органів місцевого самоврядування у фінансово-економічній діяльності, у сфері комунального обслуговування, благоустрою, будівництва, соціальній сфері та сфері охорони громадського порядку Тестування у режимі самооцінювання</p>
<p>5. Продемонструвати розуміння особливостей правового забезпечення формування і діяльності органів місцевого самоврядування, засобів контролю та регулювання його діяльності з боку державних органів; переконаність у необхідності забезпечення верховенства права</p>	<p>Оцінювання викладачем під час перевірки практичних занять 2, 3 і 4 розуміння порядку формування і діяльності, змісту децентралізації та деконцентрації владних повноважень в зарубіжних країнах. Презентація оцінки залежності ресурсного забезпечення місцевого самоврядування від форм його здійснення Презентація і захист результатів виконання індивідуального завдання</p>
<p>6. Продемонструвати здатність критично оцінювати проекти нормативно-правових актів, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування; здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні</p>	<p>Презентація результатів командної роботи під час семінарського заняття «Перспективи розвитку інституту місцевого самоврядування» Тестування у режимі самооцінювання</p>

3. Зміст дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні та організаційні засади місцевого самоврядування в зарубіжних країнах

Тема 1.1. Теоретичні засади місцевого самоврядування в зарубіжних країнах

Теорії і моделі місцевого самоврядування. Громадівська теорія місцевого самоврядування. Державницька теорія місцевого самоврядування. Теорія муніципального дуалізму. «Природні» та «штучні» адміністративно-територіальні одиниці. Основні моделі місцевого самоврядування. Англосаксонська модель. Континентальна модель. Іберійська модель місцевого самоврядування. Конституційні засади організації місцевого управління та самоврядування. Система правових актів,

що регулюють місцеве самоврядування. Європейська Хартія місцевого самоврядування, прийнята 15 жовтня 1985 р.

Тема 1.2. Специфіка організації місцевого самоврядування в зарубіжних країнах

Адміністративно-територіальний поділ та рівні місцевого самоврядування і місцевого управління. Специфіка територіальної організації місцевого самоврядування в державах з федеративною формою територіального устрою. Специфіка територіальної організації місцевого самоврядування в державах з унітарною формою територіального устрою. Форми здійснення місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Місцеві референдуми. Народна правотворча ініціатива. Представницькі органи. Виконавчі органи місцевого самоврядування.

Змістовний модуль 2. Правові засади і організація місцевого самоврядування і управління в зарубіжних країнах

Тема 2.1. Повноваження і компетенції органів місцевого самоврядування

Проблеми співвідношення місцевого самоврядування і місцевого управління в зарубіжних країнах. Форми безпосереднього здійснення населенням місцевого самоврядування. Представницькі форми здійснення місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері фінансово-економічної діяльності. Повноваження у сфері комунального обслуговування, благоустрою, будівництва. Повноваження у соціальній сфері. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері охорони громадського порядку. Матеріальна та фінансова база місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Комунальна (муніципальна) власність. Місцеві бюджети. Джерела прибутків місцевих бюджетів.

Тема 2.2. Взаємодія місцевої і центральної влади

Порядок формування і діяльності органів місцевого самоврядування. Регулювання діяльності органів місцевого самоврядування. Контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування. Адміністративне втручання в діяльність органів місцевого самоврядування. Фінансовий контроль. Правове регулювання відповідальності органів місцевого самоврядування. Судова відповідальність.

4. Передумови вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є такі обов'язкові дисципліни: «Публічна політика», «Місьцеве самоврядування в системі публічного управління», «Правові та інституційні засади Європейського Союзу».

5. Політики курсу

Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають дотримуватися Кодексу академічної доброчесності ДРІДУ НАДУ, графіку відвідування занять та термінів виконання робіт поточного та підсумкового контролю.

6. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин / макс. балів
Теорії і моделі місцевого самоврядування	2 / 3
Органи місцевого самоврядування в зарубіжних країнах: види, порядок формування і діяльності	2 / 3
Повноваження і ресурси органів місцевого самоврядування в зарубіжних країнах	2 / 3
Децентралізація та деконцентрація владних повноважень в зарубіжних країнах	2 / 3

7. Теми семінарських занять

Назва теми	Кількість годин/ макс. балів
Місьцеве самоврядування і місьцеве управління в країнах англосаксонської правової традиції	2 / 3
Континентальна, іберійська та інші моделі місцевого самоврядування	2 / 3
Місьцеве самоврядування і місьцеве управління в постсоціалістичних країнах і пострадянських державах	2 / 3
Перспективи розвитку інституту місцевого самоврядування	2/ 9

8. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин
Конституційні засади організації місцевого управління та самоврядування в зарубіжних країнах	8
Специфіка територіальної організації місцевого самоврядування в державах з різними формами територіального устрою	14
Матеріальна та фінансова база місцевого самоврядування в зарубіжних країнах	8
Адміністративне втручання в діяльність органів місцевого самоврядування.	14
Усього годин	44

9. Індивідуальні завдання

Тема	Завдання	Критерії оцінювання
Організаційно-правові засади діяльності та досвід реформування місцевого самоврядування в зарубіжних країнах (на вибір слухача)	Перелік країн для аналізу в індивідуальних роботах: Швеція, Італія, Іспанія, Польща, Португалія, Чехія, Словаччина, Франція, Німеччина, Велика Британія, Фінляндія, Данія, Австрія, Естонія, Латвія, Литва, Бельгія, Нідерланди, Болгарія, Греція, Ірландія, Кіпр, Румунія, Словенія, Угорщина, Хорватія; Швейцарія, США, Казахстан, Грузія, Індія, Японія, Бразилія.	повнота презентації (15), коректність відповідей та дискутування (5); якість презентації та відповідей на запитання (15), дотримання академічної доброчесності (5)

Вимоги до написання есе:

1. Авторський, самостійний підхід до проблеми.
2. Обсяг – 5 – 7 сторінок.
3. Оформлення: наявність титульної сторінки, змісту, висновків, списку використаної літератури.

10. Методи контролю та розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результатами:

- поточного контролю (30 %) – на підставі участі здобувача вищої освіти у лекційних, практичних і семінарських заняттях;
- індивідуальної роботи слухача (40 %) – на підставі виконання та захисту індивідуальних завдань (есе);
- підсумкового контролю (30 %) – на підставі екзамену у вигляді усної співбесіди або презентації.

11. Методичне забезпечення

(бібліотека, е-банк навчально-методичних видань)

1. Методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни «Організаційно-правові засади місцевого самоврядування у зарубіжних країнах» / уклад. : І.І.Шпітун. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2020. – 17 с.

12. Базова література

(бібліотека та е-банк навчально-методичних видань)

1. Європейський досвід удосконалення місцевого самоврядування / Нац. акад. прав. наук України, Наук.-дослід. ін-т держ. буд. та місц. самоврядування ;редкол. Ю. П. Битяк [та ін.]. – Х. : Оберіг, 2012. – 64 с.
2. Зарубіжний досвід організації та роботи місцевої влади [Текст] : монографія / за заг. ред. П. В. Ворони ; О. В. Власенко, П. В. Ворона, М. О. Пухтинський [та ін.]. – Полтава : ПолтНТУ, 2009. - 288 с.
3. Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посіб. / В.М. Бесчастний, О.В. Філонов, В.М. Субботін, С.М. Пашков; За ред. В.М. Бесчастного. – К. : Знання, 2007. – 467 с.

4. Європейський досвід удосконалення місцевого самоврядування / Нац. акад. прав. наук України, Наук.-дослід. ін-т держ. буд. та місц. самоврядування ;редкол. Ю. П. Битяк [та ін.]. – Х. : Оберіг, 2012. – 64 с.
5. Конституційне законодавство зарубіжних країн: хрестоматія : навч. посіб. / упоряд.: В. О. Ріяка, К. О. Закоморна ; М-во освіти і науки України. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 382 с.
6. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія».– 2012. – 128 с.
7. Камінська, Н.В. Місцеве самоврядування: теоретико-історичний і порівняльно-правовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / Н. В. Камінська ; Київ. ун-т туризму, економіки і права. – К. : КНТ, 2010.

Нормативні документи

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу // <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Європейська хартія місцевого самоврядування (укр/рос), Страсбург, 15 жовтня 1985 р. (Хартію ратифіковано Законом № 452/97-ВР від 15.07.97). Дата підписання: 6 листопада 1996 р. // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

Допоміжна

1. Баймуратов М. М. Децентралізація повноважень публічної влади в Польщі як засіб формування компетенції місцевого самоврядування: досвід для України [Електронний ресурс] / М. М. Баймуратов // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Право. – 2014. – Вип. 7. – С. 138-147. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vmdu_pr_2014_7_18
2. Белоусова О. С. Міжнародний досвід трансформації відносин центральної та місцевої влади в процесі децентралізації та її вплив на ефективність державного управління [Електронний ресурс] / О. С. Белоусова // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Управління. – 2014. – Вип. 3. – С. 42 – 50. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvamu_upravl_2014_3_7
3. Величко В. О. Децентралізація влади: міжнародний досвід [Електронний ресурс] / В. О. Величко // Державне будівництво та місцеве самоврядування. - 2014. - Вип. 28. - С. 12-22. - Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/UJRN/dbms_2014_28_4
4. Ворона П. В. Особливості розвитку місцевого самоврядування Японії в процесі децентралізації місцевої влади [Електронний ресурс] / П. В. Ворона // Актуальні проблеми державного управління. – 2009. – № 2. – С. 277-285. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2009_2_36
5. Гелей С.Д. Політико-правові системи світу: навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 668 с.
6. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О. М., Заверуха І. Б., Школик А. М. та ін.]; Центр політико-правових реформ. – К., Москаленко О. М., 2012. – 212 с.
7. Конституційне (державне) право зарубіжних країн : навч. посіб. / В.М. Бесчастний, О.В. Філонов, В.М. Субботін, С.М. Пашков; За ред. В.М. Бесчастного. – К.: Знання, 2007. - 467 с.
8. Місцева влада в країнах пострадянського простору: монографія / П.В. Ворона, В.А. Гошовська, І.П. Лопушинський, Т.О. Шаравара [та ін.] / За заг. ред. д. держ.упр. П.В. Ворони. – Полтава: ПП Шевченко, 2016. – 528 с.
9. Порівняльний аналіз державного управління та місцевого самоврядування в країнах Європейського Союзу та Україні: навч. посіб.: у 2 ч. / К.Ю. Богомаз, Є.І. Бородін, Г.Г. Кривчик, Л.Л. Прокопенко. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2011. – Ч. 2: Місцеве самоврядування. – 60 с.

10. Конституции стран СНГ и Балтии: Учеб. пособие / Московская госуд. юридич. академия / Г. Н. Андреева. – М.: Юристъ, 1999. – 640 с.
11. Конституции зарубежных государств. Соединенные Штаты Америки, Великобритания, Франция, Германия, Италия, Япония, Канада / Сост. В. В. Маклаков. – М.: БЕК, 1996. – 432 с.
12. Конституція Японії / Українська наукова асоціація / Науковий аналіз та коментар М. І. Малишко; пер. з япон. І. Дзюба. – К., 1995. – 24 с.
13. Конституции зарубежных государств: США, Великобритания, Франция, Германия, Италия, Япония, Канада / В. В. Маклаков (сост.). – М.: БЕК, 1996. – 432 с.
14. Италия. Конституция и законодательные акты: Пер. с итал. / Под ред. В. А. Туманова. – М.: Прогресс, 1988. – 392 с.
15. Федеративная Республика Германия. Конституция и законодательные акты: Пер. с нем. / Сост. Т. Г. Моршакова; под ред. Ю. П. Урьяса. – М.: Прогресс, 1991. – 468 с.
16. Французская Республика. Конституция и законодательные акты: Пер. с фр. / Сост. В. В. Маклаков; под ред. В. А. Туманова. – М.: Прогресс, 1989. – 448 с.

Інформаційні ресурси

1. Інтернет-портал аналітичних центрів України. – Режим доступу : www.intellect.org.ua
2. Постійне представництво України при Раді Європи. Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи. – Режим доступу: <http://coe.mfa.gov.ua/ua/ukraine-coe/congress>
3. Проект міжнародної технічної допомоги «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. – Режим доступу : <http://despro.org.ua/>
4. Сайт Інституту громадянського суспільства. – Режим доступу : <http://www.csi.org.ua>.
5. Центр місцевої демократії ім. Пилипа Орлика. – Режим доступу : <http://www.cld.org.ua>